

Natuurtoets

**Bestemmingsplanwijziging Prinses
Margrietstraat te Hooge Zwaluwe**

projectnummer 0410322.00
definitief revisie 00
19 augustus 2016

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe

projectnummer 0410322.00
definitief revisie 00
19 augustus 2016

Auteurs

J. Buijks
L.J.G. Koks

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
19-08-2016	definitief	L.J.G. Koks	M.L.M. Stabel

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Projectvoornemen	5
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervoltraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	10
5.2.1	Bureauonderzoek	10
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	15
5.3	Beschermde gebieden	16
6	Toetsing	19
6.1	Effectbepaling project	19
6.2	Effecten beschermde soorten	19
6.2.1	Vogels	19
6.2.2	Zoogdieren	20
6.2.3	Reptielen	20
6.2.4	Amfibieën	20
6.2.5	Vissen	21
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	22
6.2.7	Flora	22
6.3	Effecten op beschermde gebieden	22
6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	22

6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	22
7	Conclusies	23
7.1	Conclusies soortenbescherming	23
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	25
7.3	Vervolgstappen	25
8	Bronnen	27

Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om aan de Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe 11 woningen te realiseren. In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een bosschage en braakliggend terrein. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling dient het vigerende bestemmingsplan te worden gewijzigd.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In 2010 is reeds een Natuurtoets opgesteld voor het voornemen (Antea Group, 2010). De resultaten van een Natuurtoets zijn, afhankelijk van de aangetroffen soorten, 3 tot 5 jaar geldig. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van de actualisatie van de Natuurtoets beschreven. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Globale ligging van het plangebied. Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 beschrijft het projectgebied en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 6 toetst de activiteiten aan de natuurwetgeving;
- Hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet-vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

Wet natuurbescherming (2017)

Per 1 januari 2017 treedt naar verwachting de Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. De Wet natuurbescherming kent twee dimensies, gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft gebiedsbescherming verandert er niet veel. De bescherming van Natura 2000 wordt overgenomen, maar behelst niet meer dan wat strikt noodzakelijk is volgens de Habitat- en Vogelrichtlijn. Er zijn ook geen mogelijkheden voor provincies om zwaardere eisen te stellen. In andere gebieden dan Natura 2000 kan de provincie wel verdergaande bescherming bewerkstellingen door daarover in verordeningen regels te stellen.

Bij de soortenbescherming blijven de verboden behouden. De lijst met beschermde soorten wijzigt echter. De indeling in beschermingsniveaus verdwijnt. Er komen drie regimes voor beschermde soorten: de Vogelrichtlijn, de Habitatrictlijn en natuurbeschermingsverdragen en – regels. Dit betekent dat bij nieuwe projecten deels met andere soorten rekening dient gehouden te worden dan voorheen. Een aantal nu nog beschermde soorten, vooral vaatplanten en zeevissen, wordt – afgezien van de algemene zorgplicht – straks niet meer beschermd.

Met de nieuwe wet wordt bij het aanvragen van een omgevingsvergunning bij de gemeente meteen getoetst wat de gevolgen voor de natuur zijn. Er hoeft dus geen aparte natuurvergunning meer aangevraagd te worden. Wat ook wijzigt is dat de provincie waar de activiteit plaats vindt bevoegd gezag wordt (in plaats van de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland; RVO). Voor eenvoudige activiteiten (bijvoorbeeld reguliere onderhoudswerkzaamheden) komt er een meldplicht. Voor activiteiten waar een omgevingsvergunning nodig blijft, moet die binnen 13 weken worden gegeven.

De Wet natuurbescherming kent ook een doelbepaling waarin is bepaald dat dat natuur ‘intrinsieke waarde’ heeft. Een bestuursorgaan zal er rekening mee moeten houden bij het uitoefen van zijn taken en bevoegdheden. Deze waarde komt ook terug in de algemene zorgplicht die van toepassing is op alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. De gedragscodes Flora- en faunawet blijven van toepassing. Wel dienen de gedragscodes aan de nieuwe wet aangepast te worden (doordat de lijst met beschermde soorten wijzigt).

In de praktijk verandert er weinig ten opzichte van de huidige situatie. Bij plannen en projecten blijven ecologische onderzoeken, toetsingen aan de wet en de vergunning- of ontheffingsplicht nodig. In voorliggende Natuurtoets is het voornemen getoetst aan de huidige wetgeving.

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied bevindt zich in Hooge Zwaluwe (gemeente Drimmelen) in de provincie Noord-Brabant. Het plangebied is gelegen aan de oostzijde van Hooge Zwaluwe, ten oosten van de Prinses Margrietstraat. Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door een dijk. Ten zuiden van het gebied zijn woningen gelegen. Het noordelijke deel van het plangebied wordt gevormd door een bosschage. Het zuidelijke deel is braakliggend. In figuur 3.1 is de globale begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 3.1. Globale begrenzing van het plangebied (rood omrand). Bron: Globespotter.

3.2 Projectvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens om binnen het gebied 11 woningen te realiseren. In het noordelijke deel 6 twee-onder-een-kap woningen en in het zuidelijke deel 5 rijwoningen. In figuur 3.2 is de toekomstige situatie weergegeven. Enkele bomen blijven gehandhaafd, de overige bomen worden geroid.

Figuur 3.2. Situatie tekening plangebied (Quadrant architecten, 2016).

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora- en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; www.Naturalis.nl\EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2011-2016. telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de interactieve kaart 'Natuurbeheerplan' gebruikt van de provincie Noord-Brabant. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie die beschikbaar is op de website van het ministerie van EZ en de interactieve kaart 'Natura 2000 Network Viewer' van het European Environment Agency (EEA) voor de ligging van Natura 2000-gebieden.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 10 augustus 2016 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtrajct

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is onder te verdelen in drie verschillende gebieden. Aan de zuidzijde is een paardenweide gelegen (zie figuur 5.1 links). Het middelste deel bestaat uit populierenaanplant. Het meest noordelijke deel bestaat uit plantsoen. Aan de oostzijde van het plangebied is een sloot gelegen.

Ten tijde van het terreinbezoek stonden geen paarden in de weide. De weide wordt echter wel begraaasd. Ten noorden van de paardenweide bevindt zich een, door middel van een hek afgesloten, oprit. In het verlengde van de oprit bevindt zich een buitenopslag. Naast de oprit staat een stenen schuurtje van circa 2,5 meter hoog (zie figuur 5.1 rechts).

De hoog opgaande populieren in de aanplant staan vrij ver uit elkaar (zie figuur 5.2). Onder de populieren is slechts beperkt sprake van begroeiing. Het gebied lijkt onderhouden te worden. In dit deel staat tevens een zeer oude gewone es langs de slootkant (zie figuur 5.3 links). In de noordelijke punt van dit deelgebied is een ruigte met voornamelijk brandnetels en één schietwilg (zie figuur 5.3 rechts).

Het meest noordelijke deel van het plangebied bestaat uit plantsoen (zie figuur 5.4). Het plantsoen bestaat voornamelijk uit vlier en vogelkers. Tevens staat hier één paardenkastanje. Dit deel valt buiten het hekwerk dat rondom de eerder genoemde delen staat.

De sloot aan de oostzijde van het plangebied is volledig dichtgegroeid met eendenkroos (zie figuur 5.5).

Figuur 5.1. Impressie paardenweide (links) en het schuurtje (rechts)

Figuur 5.2. Impressie populierenaanplant.

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe
projectnummer 0410322.00
19 augustus 2016 revisie 00
Welmers Burg Stedenbouw bv

Figuur 5.3. Impressie oude gewone es (links) en ruigte met schietwilg (rechts).

Figuur 5.4. Impressie plantsoen.

Figuur 5.5. Impressie sloot.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4 (telmee.nl)

- Buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, roek, slechtvalk en sperwer.

Zoogdieren (telmee.nl)

- Bever en laatvlieger.

Reptielen (telmee.nl)

- Geen waarnemingen van zwaarder beschermde reptielen.

Amfibieën (telmee.nl)

- Geen waarnemingen van zwaarder beschermde amfibieën.

Vissen (telmee.nl)

- Kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (telmee.nl)

- Geen waarnemingen van vlinders, libellen en overige soortgroepen bekend.

Flora (telmee.nl)

- Gele helmbloem en spindotterbloem.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 10 augustus 2016 bij 16 °C en regenachtig weer (bron: knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1).

Uit de bureaustudie blijkt dat de buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, roek, slechtvalk en sperwer in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek is de huismus waargenomen. Overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest zijn niet waargenomen. Tijdens het terreinbezoek zijn daarnaast de volgende algemene vogels waargenomen: houtduif en merel.

De huismus en gierzwaluw zijn beide soorten die voornamelijk in gebouwen broeden. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder of rondom dakpannen (RVO, 2014a). De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens (RVO, 2014b). De enige bebouwing die binnen het plangebied aanwezig is, is het stenen schuurtje. Door de beperkte hoogte van de schuur is deze ongeschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw kan worden uitgesloten. Onder de dakpannen zijn ruimtes aanwezig die toegankelijk zijn voor huismussen. De (beperkte) ruimte onder de dakpannen is geïnspecteerd. Er zijn geen nesten of sporen die op de aanwezigheid van nesten duiden aangetroffen. Een enkele huismus is waargenomen in de heg ten oosten van de paardenweide. Verwacht wordt dat de huismus nestelt in een van de achterliggende oudere woningen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de huismus en gierzwaluw kan worden uitgesloten.

De overige soorten maken hun nest voornamelijk in bomen. De bomen binnen het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. In een van de populieren is een horst aangetroffen dat mogelijk toebehoort aan een roofvogel met een jaarrond beschermd nest (zie figuur 5.6 en 5.7). Op basis van de locatie in de boom, de grootte van het nest en de omgeving van het plangebied wordt verwacht dat het nest toebehoort aan de buizerd. Het is echter niet uitgesloten dat het nest toebehoort aan de havik.

Figuur 5.6. Impressie horst in populier (zie figuur 5.7 voor locatie).

Overige jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en worden op basis van de aanwezige biotopen en omgeving van het plangebied tevens niet verwacht. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van overige soorten dan de buizerd en havik kan worden uitgesloten.

Het plangebied, met name de struweelzone en populierenaanplant, biedt nestgelegenheid voor algemene broedvogels.

Figuur 5.7. Locatie horst in populier (gele ster).

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de laatvlieger voorkomt. De laatvlieger is in Nederland voornamelijk een gebouwbewonende soort.

Gebouwen

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met geschikte klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen betimmeringen, kieren, gaten, nok- en kantpannen en open spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwbewonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter boeiborden en kantpannen worden gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwbewonende vleermuizen.

Binnen het plangebied vormt het stenen schuurtje de enige bebouwing. In de schuur zitten twee grote openingen die vol hangen met spinnenweb. De schuur die dient als opslagruimte lijkt met enige regelmaat te worden gebruikt en is daarmee minder geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Tevens zijn geen spouwmuren aanwezig. Ook de beperkte hoogte van de schuur maakt deze ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

Bomen

Boombewonende vleermuizen verblijven in holtes en kieren van voornamelijk oudere bomen. De bomen binnen het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van dergelijke voor vleermuis geschikte holtes en kieren. Deze zijn niet aangetroffen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kan worden uitgesloten.

De bomen binnen het plangebied fungeren mogelijk als vliegroute. Tevens wordt het plangebied mogelijke gebruikt als foerageergebied.

Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de bever in de omgeving van het plangebied voorkomt. De bever of overige zwaarder beschermde zoogdieren (of sporen daarvan) zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen.

De bever leeft in het overgangsgedebied van allerlei zoete wateren en land: moerassen, langs beken, rivieren, meren en kanalen. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste (RVO, 2014c). Binnen het plangebied is geen sprake van een dergelijk biotoop. De sloot aan de oostzijde van het plangebied is ongeschikt voor de bever. Het voorkomen van de bever kan worden uitgesloten.

Ook overige zwaarder beschermde zoogdieren worden niet verwacht op basis van het ontbreken van waarnemingen en het ontbreken van unieke biotopen.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat geen bekende waarnemingen zijn van zwaarder beschermde reptielen in de omgeving van het plangebied. Tijdens het terreinbezoek zijn tevens geen zwaarder beschermde reptielen aangetroffen. Het plangebied is gelegen in een agrarische omgeving. Een agrarische omgeving is ongeschikt als leefgebied voor zwaarder beschermde reptielen. Ook in de vorige Natuurtoets zijn geen zwaarder beschermde reptielen aangetroffen (Antea Group, 2010). Het voorkomen van zwaarder beschermde reptielen kan worden uitgesloten..

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat geen waarnemingen bekend zijn van zwaarder beschermde amfibieën. Tijdens het terreinbezoek is de sloot bevestigd met een RAVON schepnet. Met deze bemonstering is zijn meerdere kikkers van het groene kikkercomplex aangetroffen. Geen zwaarder beschermde amfibieën zijn aangetroffen.

Het plangebied bevindt zich in een agrarische voedselrijke omgeving. De sloot is volledig bedekt met eendenkroos dat een indicator is voor voedselrijkdom. Een dergelijke sloot is ongeschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Ook in de vorige Natuurtoets zijn geen zwaarder beschermde amfibieën aangetroffen (Antea Group, 2010). Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën kan worden uitgesloten.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de kleine modderkruiper, bittervoorn en grote modderkruiper in de omgeving van het plangebied voorkomen. Aan de oostzijde van het plangebied is een sloot aanwezig. Deze sloot is uitgebreid bevestigd met een RAVON schepnet. Met deze bemonstering zijn geen vissen aangetroffen. In de sloot is een dikke sliblaag aanwezig en heeft een voedselrijk karakter.

De kleine modderkruiper komt voor in een groot aantal verschillende typen wateren. Zo komt de soort voor in stilstaand en langzaam stromend water, (polder)sloten, greppels, beken, kanalen en oeverzones van meren en plassen. Ook wordt hij wel in geïsoleerde plassen waargenomen (RVO, 2014e).

De grote modderkruiper komt voor in kleinere, ondiepe stilstaande of langzaam stromende wateren, zoals sloten, vennen, plassen en oude afgesneden meanders. De habitats van de grote modderkruiper zijn gebieden met in het algemeen een rijke oever- en onderwatervegetatie. Vaak is er sprake van een kwelsituatie. Doorgaans hebben de wateren een modderlaag van 10 tot 30 centimeter dik (RVO, 2014f).

De bittervoorn komt voor in schone wateren van minimaal 45 centimeter diep met een goed ontwikkelde watervegetatie. Daarbij is het voorkomen van zoetwatermossels essentieel in verband met de voortplanting van de soort (RVO, 2014g).

Op basis van het voedselrijke karakter van de sloot en het ontbreken van een goed ontwikkelde onderwatervegetatie wordt het voorkomen van zwaarder beschermde vissen niet verwacht. Ook in de vorige Natuurtoets zijn geen zwaarder beschermde vissen aangetroffen (Antea Group, 2010).

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in de omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van vlinders, libellen en overige soortgroepen.

Zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen zijn veelal biotoop kritische soorten. Deze soorten zijn te verwachten in de omgeving van unieke biotopen zoals bijvoorbeeld heide en vennen. Binnen het plangebied is geen sprake van unieke biotopen. Het voorkomen van zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de gele helmbloem en spindotterbloem in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze of overige zwaarder beschermde plantensoorten niet aangetroffen.

Het plangebied is gelegen in een voedselrijke agrarische omgeving. Het plangebied zelf heeft dan ook een voedselrijk karakter (veel brandnetel en braam). Het plangebied wordt daarnaast deels begraasd. De aanwezige biotopen binnen het plangebied zijn ongeschikt voor zwaarder beschermde planten. Het voorkomen van zwaarder beschermde planten kan worden uitgesloten. Ook in de vorige Natuurtoets zijn geen zwaarder beschermde planten aangetroffen (Antea Group, 2010).

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 5.1 en die een (zwaarder) beschermde status hebben in de Flora- en faunawet mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 5.1. Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Tijdens het broedseizoen beschermd als nest in gebruik is	Mogelijk	Vegetatie binnen het plangebied vormt geschikte nestgelegenheid.
Buizerd / Havik	Nest jaarrond beschermd	Mogelijk	Horst in populier behoort mogelijk toe aan een van deze soorten.
Vleermuizen	Tabel 3 ff-wet + Bijlage IV HR	Mogelijk	Plangebied vormt een potentiële vliegroute en potentieel foerageergebied.

5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied grenst aan de oostzijde aan het NNN. Het NNN grenzend aan het plangebied is aangewezen als Bloemdijk (N12.01) (zie figuur 5.8).

Natura 2000

Het plangebied is niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied gelegen. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is de "Biesbosch". Dit gehele gebied is aangewezen onder zowel de Habitatrichtlijn als de Vogelrichtlijn. Het gebied bevindt zich op een afstand van circa 3,6 kilometer ten noorden van het plangebied (zie figuur 5.9).

Figuur 5.8. Globale ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. NNN. Oranje: Bloemdijk. Groen: Gemaaid rietland. Donker blauw: Beek en Bron. Licht blauw: Zoete plas. Bron: interactieve kaart Natuurbeheerplan 2016, Provincie Noord-Brabant.

Figuur 5.9. Globale ligging plangebied (rood omrand) t.o.v. Natura 2000-gebieden met voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Bron: AERIUS Calculator versie 2015.1.

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe
projectnummer 0410322.00
19 augustus 2016 revisie 00
Welmers Burg Stedenbouw bv

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige biotopen verwijderd. Daarbij worden de meeste bomen gerooid. De aanwezige sloot wordt mogelijk gedempt. De percelen worden omgevormd tot bouwkavels. In paragraaf 6.2 worden de effecten beschreven van de voorgenomen ontwikkeling op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. In paragraaf 6.3 worden de effecten beschreven op de beschermde gebieden.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaardere beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Algemene broedvogels

Het plangebied biedt broedgelegenheid aan een aantal algemeen voorkomende soorten broedvogels. Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Dit houdt in dat de aanwezige vegetatie voor aanvang van het broedseizoen verwijderd dient te worden. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten. Binnen het plangebied is een horst aanwezig. Verwacht wordt dat dit nest toebehoort aan de buizerd. Het is echter niet uitgesloten dat het nest toebehoort aan de havik.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zal de populier met het nest worden gerooid. Hierdoor gaat het nest verloren. Negatieve effecten op de vogels met een jaarrond beschermd nest kunnen niet op voorhand uitgesloten worden.

Om effecten te bepalen is nader onderzoek nodig naar het gebruik van het aangetroffen nest. Dit onderzoek dient plaats te vinden in de periode maart – mei en dient te bestaan uit twee tot vier veldbezoeken (RVO, 2014g).

Indien sprake is van vernietiging van een buizerd- of haviknest dient voor aanvang van de realisatiefase een ontheffing te worden aangevraagd. De buizerd is een soort met een gunstige staat van instandhouding en is in staat zelfstandig een nieuw nest te bouwen. In de directe omgeving van het plangebied zijn geschikte nestlocaties aanwezig waar de soort naartoe kan uitwijken. Om deze redenen zal het mogelijk zijn een ontheffing te verkrijgen.

Ook de gunstige staat van de havik zal niet in gevaar komen als gevolg van de vernietiging van het nest. De havik is slechts beperkt in staat zelf een nest te bouwen. Daarom zal moeten worden voorzien in een alternatief. In de (beperkt) aanwezige bosschages in de omgeving van het plangebied dient een alternatief nest aangeboden te worden. Ook voor de havik wordt verwacht dat een ontheffing verleend zal worden.

De aanwezigheid van het potentiële buizerd- dan wel haviknest vormt daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Aanbevolen wordt om een eventuele ontheffing voor het vernietigen van het nest aan te vragen voor de aanvang van de realisatiefase.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten (inclusief hun verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en foerageergebieden) zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. Effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarmee ook uitgesloten.

Mogelijk dient het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is echter voldoende kwalitatief beter of gelijkwaardig foerageergebied aanwezig. Effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

De bomen vormen een potentiële vliegroute voor vleermuizen. Er is echter geen sprake van een uniek lijnvormig landschapselement dat van essentieel belang is voor vleermuizen. De bomen vormen geen unieke verbinding tussen mogelijke verblijfplaatsen en foerageergebieden. Tevens blijft een rij met (jonge) bomen (gewone es) langs de Prinses Margrietstraat behouden. Effecten op essentiële vliegroutes kunnen worden uitgesloten.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaarder beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten in het plangebied is op basis van het ontbreken van geschikte biotopen uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielensoorten in het plangebied is op basis van het ontbreken van geschikte biotopen uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.6 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is op basis van het ontbreken van geschikte standplaatsfactoren uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake.

Door de aanleg van de woningen kan sprake zijn van een tijdelijke toename van geluid in de directe omgeving. In de huidige situatie betreft het plangebied paardenweide, bosschage en plantsoen. Het plangebied ligt aan de oostzijde aan de rand van het buitengebied en aan de zuid en westzijde tegen bebouwing aan. In de directe omgeving van het NNN zijn verschillende wegen en bebouwing gelegen. Hierdoor is in de huidige situatie reeds sprake van een verstoring door geluid, licht en menselijke activiteiten. Een tijdelijke toename van verstoring door geluid afkomstig van de bouw, zal daardoor niet tot negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNN leiden.

Er is geen noodzaak tot het opstellen van een compensatieplan. Het NNN vormt dan ook geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op een afstand van circa 3,6 kilometer het Natura 2000-gebied 'Biesbosch' is gelegen. Op basis van de afstand van het Natura 2000-gebied tot het plangebied, in combinatie met de aard van het plan kunnen veel van de verstoringsfactoren (zoals verstoring door geluid, licht en trillingen) op voorhand worden uitgesloten.

Activiteiten kunnen als gevolg van de uitstoot van stikstof ook op grotere afstand leiden tot negatieve effecten op Natura 2000. Stikstof heeft een vermestende en verzurende werking en kan zo leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen voor zowel stikstofgevoelige habitattypen als leefgebieden van soorten.

De voorgenomen ontwikkeling, de realisatie van 11 woningen, leidt slechts tot een beperkte directe emissie van stikstof. Ook de verkeersaantrekkende werking is beperkt. Op basis van de aard van de voorgenomen ontwikkeling in combinatie met de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen ook significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de depositie van stikstof op voorhand worden uitgesloten.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). Vervolgens worden in paragraaf 7.3 de vervolgstappen doorlopen. In paragraaf 7.4 worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.1 Conclusies soortenbescherming

In een van de populieren binnen het plangebied is een nest aanwezig dat mogelijk toebehoort aan een vogelsoort (buiserd of havik) met een jaarrond beschermd nest. De potentiële aanwezigheid van dit nest vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van (algemene) broedvogels op het plangebied.

Jaarrond beschermde nesten

Voor aanvang van de realisatiefase dient het gebruik van het aangetroffen nest vastgesteld te worden. In paragraaf 7.3 wordt het nader onderzoek volgens de geldende protocollen uiteengezet en wordt de eventueel door te lopen juridische procedure nader toegelicht.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden tijdens de realisatiefase van het voorgenomen bestemmingsplan dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden. In paragraaf 7.3 wordt de vervolprocedure toegelicht.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Buizerd of Havik	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Horst in populier behoort mogelijk toe aan de buizerd of havik
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van enig Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Vervolgstappen

Voor aanvang van de realisatiefase dient het gebruik van het aangetroffen nest vastgesteld te worden. Het gebruik van het nest dient vastgesteld te worden middels twee tot vier veldbezoeken in de periode maart-mei (met een tussenperiode van minimaal tien dagen) (RVO, 2014g). Indien het gebruik bij het eerste bezoek al vastgesteld kan worden is een tweede bezoek overbodig. Indien na de onderzoekronde geen gebruik is vastgesteld kan er vanuit worden gegaan dat het nest niet meer in gebruik is.

Dergelijk nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten is juridisch gezien drie jaar geldig.

Procedure

Wanneer blijkt dat het nest niet in gebruik is door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest dan kunnen de werkzaamheden zonder bezwaren vanuit de Flora- en faunawet doorgang vinden (wanneer het nest in gebruik is door een vogel zonder jaarrond beschermd nest, wat niet verwacht wordt, dient echter wel gewacht te worden met de werkzaamheden tot na het broedseizoen).

Indien het nest in gebruik is door een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest dan dient een mitigatieplan opgesteld te worden waarin beschreven staat welke mitigerende (en zorgplicht gerelateerde) maatregelen genomen worden om overtredingen van de in de Flora- en faunawet opgelegde verbodsbepalingen te voorkomen.

Tevens dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Deze dient aangevraagd te worden aangezien door de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen verstoord/aangetast worden. Door deze werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren en aantasten van de vaste rust- of verblijfplaatsen overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist.

De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 3 tot 4 maanden (reguliere aanvraag) en maximaal 26 weken (via de Omgevingsvergunning).

7.4 Kansen voor de natuur

7.4.1 Vleermuizen

Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Om het terrein geschikt te houden dan wel te maken voor vleermuizen, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting (en uitstraling hiervan) zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw).

In het toekomstige ontwerp kan rekening gehouden worden met vleermuizen door verlichting te gebruiken die minder verstorend is voor vleermuizen. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden.

7.4.2 Vogels

Huismussen zijn kenmerkende stadsvogels. In de nieuwe situatie kunnen daarom speciaal voor deze beschermde en in aantal teruglopende soort nestkasten worden aangeboden. Zo kunnen bijvoorbeeld kasten van Vivara¹ worden aangeboden en verspreid over de te realiseren gebouwen worden opgehangen. Deze verblijfplaatsen moeten niet te heet worden in de middagzon: bij voorkeur hebben de locaties een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.

¹ Vivara.nl 'Nestkast voor de Huismus'

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe
projectnummer 0410322.00
19 augustus 2016 revisie 00
Welmers Burg Stedenbouw bv

8 Bronnen

Antea Group, 2010. Natuurtoets Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe, onderzoek naar beschermde natuurwaarden.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014a. Soortenstandaard Huismus Passer domesticus. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014b. Soortenstandaard Gierzwaluw Apus apus. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014c. Soortenstandaard Bever Castor fiber. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014d. Soortenstandaard Kleine modderkruiper Cobitis taenia. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014e. Soortenstandaard Bittervoorn Rhodeus amarus. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014f. Soortenstandaard Grote modderkruiper Misgurnus fossilis. Versie 2.0, december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014g. Soortenstandaard Buizerd Buteo buteo. Versie 2.0, december 2014.

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

Natuurtoets

Bestemmingsplanwijziging Prinses Margrietstraat te Hooge Zwaluwe
projectnummer 0410322.00
19 augustus 2016 revisie 00
Welmers Burg Stedenbouw bv

Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijkema van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

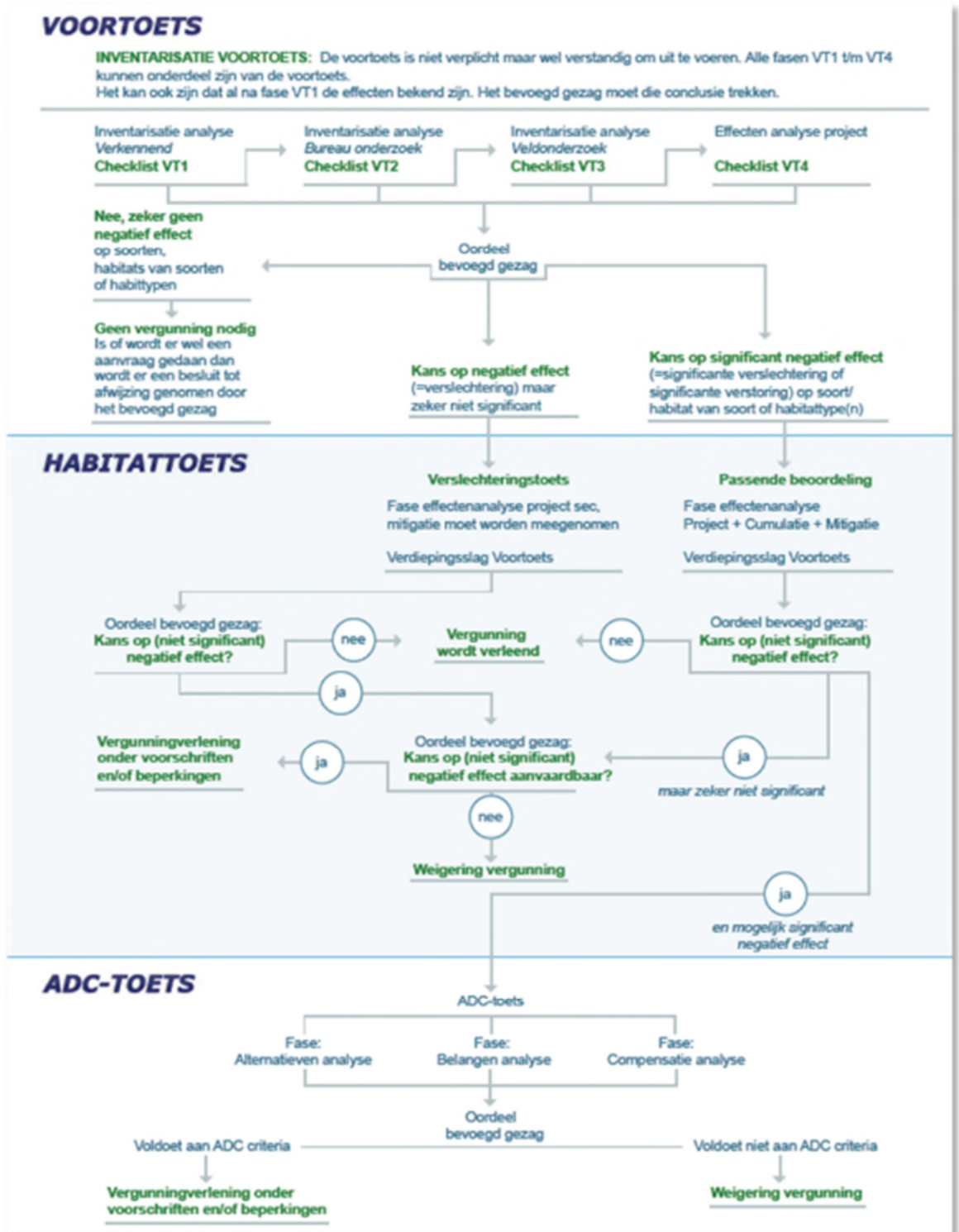
- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 - 20606920
E. jeroen.buijks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.